

Solva vármegye

Sannasi járás
Kánya (kor) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Kánya

nagy (his) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mely körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendőek.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

*1. A község keletkezésének pontos ideje nem bizonyos, úgy látszik a mikénti fejlődése sem, aramban Aranyos kővaskirakokban, vala-
mily a Pécs egyhármegye Pöste-
nekében már 1015. évben születve
van Solnavármegyéhez tartozó
an Kánya, Kánya, Kánya neveket
olvadt. (A szemantikus szerint
előbbi nevei: Kánya, Kánya,
Aranyos kánya majd Kánya.)
Az úrpád házat tültte, mely a 14.
században neve születve van &
1422. ben már hithörűje is volt.*

*2. Szencsétől község alakulása
kor családokkal Hékül és
Okraol püvula.*

3. Urbéres község volt.

*4. Szencsétől megalkutáskor
an elcsatolással.*

5. Ide tartozik.

6. Nincs.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a területük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely területük (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe ~~csatolva~~ ..... db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

a község északra déli irányban fekszik, határa legjén körül veszi. - a községtől északra 5 km. távol van a Pál nyugatra 5 km. nyugatra, délre 3 km. magyarok, keletrre Szigöld község 3 km. fekszik. A község határa dombos, erdős vidék; magaslatai mocsaras, ezek a kis Ránya patakja van.

2690

kat. hold (birtokjvek adatai alapján).

2100 k. hold szántó,

131 k. hold rét (kaszáló),

..... k. hold szőlő (beültetett),

100 k. hold

legelő, 111 k. hold erdő, ... k. hold

nádas, 115 k. hold terméketlen (út, szikla, homok,

mocsár, kőbánya).

Puszták

nincs

nincs

1065

lélek.

1046 r. kath., ... g. kath., 6 ref.,

1. ág. h. ev., 5 izr., 3 egyéb

1065 magyar, ... német, ... tót,

..... rutén, ... oláh, ... horvát,

..... egyéb.

Belsőtelepek: 944,
pusztán: 121.

nincs

Földművelés

231 ház, 390 lakás a községben
5 ház, 25 lakás a pusztán.

stb.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

1. Biró. Törvény-(másod-) biró. 4. esküdt,
(tanácsbeli) Pénztárnok, Közgyám,
1 jegyző, 1 adójegyző, _____ orvos
_____ állatorvos, _____ irodai alkalmazott,
_____ pénztári alkalmazott, _____ egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

Napidijas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

_____ kisbiró (küldönc), _____ bába,
1 éjjeli őr és 2 gazdasági alkalmazott marósi.

A jegyzőség székhelye és távolsága:

Gyékény _____ km.

2. A községi képviselőtestület létszáma:

10 virilista, 10 választott tag, 6 pótag

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

Község A község 1 választókerületet alkot.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

nincs.

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

Szekszárd 24 km.

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Szendőri 22 1/2 km.
Szendőri 22 1/2 km.

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Szendőri kerület, választókerület Község

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Szendőri, Felrózsa 10 km.

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van, egy éjjeli őr tag. Nincs.

Van-e a községben toloncállomás?

~~Van~~ Nincs.

Fel van-e ruházva az előljáróság cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

nincs

6. A községi tűzoltóság szervezete:

~~Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság~~ 50 tag.
Kötelezett tűzoltóság.

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

~~Van~~ Nincs.

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

~~Van~~ Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

Felsővíz 10 km.

Hány magánorvos lakik a községben:

nincs

Községi bábák száma:

egy

Körbába lakóhelye és annak távolsága:

km.

Okleveles magánbábák száma:

km.

Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Tala - 5 km.

Legközelebbi kórház hol van és milyen távol?

Kapossavai 48. km.

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

Van 1. szegényház ~~Nincs.~~

9. A gondozott szegények száma:

intézeti ápolásban, magán ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

gyermek.

10. Milyen a község ivóvize?

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

jó
ártézi kutja, vízvezeték nincs.
Kutviz jó.
nincs.

Van-e csatornázása?

11. Korcsmák és vendéglők száma?

3 korcsma, vendéglő, kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

nincs.

Van-e községben közfürdő?

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

nincs.

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Szekszárd 74 km.

Kir. járásbírószék székhelye és távolsága?

Sauvazi 22 1/2 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Szekszárd - 74 km.

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Sauvazi 22 1/2 km.

Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

Felsővíz 10 km.

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága:

Szombathely 298 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

Egy két osztályos róm. kath.
elemi népiskolája van. -

nincs

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

nincs

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:
Nyári menedékház van-e?

Levente egyesület van. -

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

Szekszárd Gy. .... km.

5. Kőr. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Van a róm. kath.

Pécs. -

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

Göbő-Pürcsölés. -

nincs

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

Van párbéri és felekezeti adó-
adás is. -

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párbér és egyénekenként időről-időre kivetett adó stb.)

Füvés-nincs. -
Kölköcsök. -

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

Nagyon hiányos népkönyvtár.

nincs

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emlékek vagy elesett hősök emléke?

Színház nincs, néha a tanulóknak
műkedvelőt rendeznek. -

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

nincs. -

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közuti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e pósta, távirta, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

Községi (közvilágító) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

A községu kerületül vezető
Selyőfegy - Sali mezejü ut. -
Erdővidéges hálója 1 van: a
Sali útan. -

Vasutállomása: Sali 5 km.
Távolságban; mellékvonat. -

nincs

Postahivatala van. -

nincs

2 1/2

km.

igen. — Nem.

24. Birt. dr. Koruzfeld Lucic 3 nefe
1132 hold.
Középbirtok nincs. -

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

nincs

van 38762 hold

van

nincs

van

Szekerárd 24 km.

nincs

1162, 0 öl

nincs

7. Vizrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

nincs. -
malom van. -
Szekesfehervár 39. km.
211 ló, 341 szarvasmarha, -
555 sertés, 280 juh -
Felsőnyégy 10. km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányaiüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Étel községben 5 km.
Fabra. -
nincs. -
Szekszárd 24 km.
3 szövetkezet. -
nincs. -
Haugya. -
szépi, székely, lakatos, kovács,
3 bognár, méterár, heveder. -
nincs. -
malom eszközök és olajos
munkával. -
Szekesfehervár 39. km.
Szekszárd 24. km.
nincs.
nincs.
Kovácsok, János.

